

REYKJAVÍK, 13. mars 1989

Alþingi

Erindi nr. Þ III/397

komudagur 15/3 1989

Landbúnaðarnefnd
neðri deilar Alþingis
Alþingi
150 Reykjavík

Eftirfarandi ályktun Búnaðarþings 1989 um friðun hreindyra sendist yður hér með að ákvörðun stjórnsr Búnaðarfélags Íslands.

"Búnaðarþing málir með samþykkt Frumvarps til laga um friðun hreindyra og eftirlits með þeim, með eftirfarandi breytingum:

2. grein

Landbúnaðarráðuneytið hefur yfirumsjón þeirra mála, sem lög þessi taka til.

3. grein

Við embætti Veiðistjóra verði skipaður umsjónarmaður með líffræðimenntun eða samþarilega menntun til þess að hafa efirlit með friðun og veiði hreindyra eftir því sem fyrir er mælt í lögum þessum.

4. grein

Önnur málsgrein orðist svo: Búnaðarsamband Austurlands 2, Búnaðarsamband Austur-Skaftafellssýslu 1, Náttúruverndarsamtök Austurlands 1, Náttúruverndarráð 1.

Nefndarmenn skulu allir vera búsettir á Austurlandi.

5. grein

Fyrsta málsgrein orðist svo:

Landbúnaðarráðuneytið ræður að fengnum tillögum sveitastjórna og umsjónarmanns, eftirlitsmann í hverju sveitarfélagi þar sem hreindyr ganga.

8. grein

Þriðja málsgrein falli niður.

Í 4. málsgrein þar sem segir: "Tekjum af sölu veiðileyfa, sem hreindyranefnd úthlutar, skal varið til að standa undir kostnaði við framkvæmd laganna", falli niður.

Varðandi greinargerð með 7. grein frumvarpsins tekur Búnaðarþing fram eftirfarandi: Því aðeins er fallist á sjónarmið greinargerðar um skilnað veiðiréttar frá landeign að átt sé við að hann sé bundinn við þann tíma, sem friðunarlög eru í gildi, en veiðiréttur endurheimtist ef þau falla niður. Því er mótmælt, að lögskipuð friðun geti myndað hefð eins og hér er rætt um.

G R E I N A R G E R D:

Rökstuðningur við breytingartillögur:

2. grein. Hér er lagt til að landbúnaðarráðuneytið taki við yfirumsjón með þessum málaflökki. Búnaðarþing hefur áður itrekað ályktað á þá leið. Mánast mun hafa verið tilviljun á sínum tíma að menntamálaráðuneytið tók hreindyrin í sína umsjá. Hreindyrastofninn er haldinn þvert á allan eignarrétt, í heimalöndum og afréttum bænda. Því er eðlilegt að lita á nytjar hans sem hlunnindi bújarða þar sem veiði er von, ef ekki koma til þessi friðunarlög. Slik málefni falla eftir eðli sínu undir landbúnað.
3. grein. Eðlilegt er að veiðistjóraembættið fari með mál af þessu tagi, með góðri samvinnu við Náttúrufræðistofnun um rannsóknarþáttinn. Sú stofnun mun starfa fyrst og fremst að grunnrannsóknum en veiðistjóri fæst við skyld verkefni og hér um ræðir. Það embætti heyrir undir landbúnaðarráðuneytið. Í lögum um eyðingu refa og minka er gert ráð fyrir að fela megí "veiðistjóra vernd og yfirumsjón hreindyrastofnsins".
4. grein. Búnaðarþing er sammála þeirri stefnu frumvarpsins að hreindyranefnd skipi menn sem heima eiga í Austurlandskjördæmi. Hér er lagt til að þeir séu fremur valdir af búnaðarsamböndum þeim sem þar starfa, en sveitarfélögum, þar eð eðlilegra virðist að sveitafólk, sem mest þarf að búa við návist dyranna, hafi hér áhrif, fremur en þéttbýlishúar, sem miklu verða ráðandi í samstarfi sveitarfélaga. Náttúruverndarmenn á Austurlandi munu væntanlega veljast í nefndina hvort heldur tilnefnt er af Náttúruverndarráðinu eða félagsskap þeirra sjálfra. Ekki verður með neinu móti séð að Skotveiðifélag Íslands sé eðlilegur aðili að þessu máli.
5. grein. Sjá athugasemd við 2. grein að því er varðar tilgreint ráðuneyti. Þá þykir rétt að sveitarstjórnir hafi hönd í bagga um val eftirlitsmanna.
8. grein. Lagt er til að 3. málsgrein falli niður, en í henni er gert ráð fyrir gjaldtöku af veiðileyfum og felldum dyrum. Með lögum þessum er ákveðið að hreindyrastofninn sé friðaður og aðeins fargað úr honum skipulega eftir því sem þörf krefur hverju sinni til að viðhalda tilætluðu jafnvægi. Þjóðin vill ekki missa þessa hugþekku dýrategund úr landinu. Viðhald hennar kostar það hinsvegar að hún verður sett ofan á eigendur og ábúendur heimalanda og afrétta í vissum landshluta. Með lögum eru gerðar ráðstafanir til að skipta veiðihlut milli sveitarfélaga eftir því

sem þau standa undir stofninum með beit í högum sínum, að beztu manna yfirsyn. Verður að telja það réttláta lausn. En fráleit krafa er það og er algerlega mótmælt, að menn eigi að kaupa veiðileyfi í sínum eigin löndum í ofanálög á það að halda stofninum uppi."

Þess er vænst að þér kynnið yður ályktun þessa og styðjið sjónarmið Búnaðarþings í þessu efni.

Virðingarfyllt

Jónas Jónsson

JJ/ák

Alyktunin sendi:

Menntamálaráðherra
Landbúnaðarráðherra
Menntamálanefnd efri d. Alþingis
Menntamálanefnd neðri d. Alþingis
Landbúnaðarnefnd efri d. Alþingis
Landbúnaðarnefnd neðri d. Alþingis